

جهان در آینه مرور لیلا جدیدی

جان کری کیست و چه می گوید

در سوم دسامبر سال گذشته، جان اف کری، سناتور حزب دمکرات ایالت متحده آمریکا و کاندید ریاست جمهوری آینده این کشور، در شرح سیاست خارجی خود، دولت بوش را به خاطر سیاست خصمانه اش نسبت به رژیم جمهوری اسلامی مورد سرزنش قرار داد. دیدگاههای این سیاستمدار قدرت طلب که اکنون احتمال در دست گرفتن ریاست جمهوری و به کنار راندن جورج دبلیو بوش را در چشم انداز افکنده است، به دلیل بحرانهای موجود در عراق، سرنوشت این کشور و مردم آن و همچنین اوضاع خاورمیانه، دارای اهمیت ویژه ای دارد. برای جامعه ایرانی نیز از یک سو و رژیم جمهوری اسلامی از سویی دیگر، این دیدگاه زمانی مورد تامل قرار گرفت که او در توضیح سیاست خارجی خود، رژیم مدافع تروریسم و بحران ملاحه را مشکل اساسی به شمار نیاورد، بلکه روش جورج بوش در برابر آن را مسأله ساز خوانده است. در این رابطه، او با لحنی انتقاد آمیز می گوید: "دولت بوش سرسختانه روش منطقی و غیر خصومت آمیز با ایران را رد می کند. مدیرسیاست امنیت ملی دفتر سناتور کری، راند بیرز، نیز قبلاً گفته بود که در مذاکرات بوش و ایران، از جانب آمریکا مانع ایجاد شده و دولت بوش در ایده و نظریه خود با ایران آنچنان پا برجاست که تنها منتظر سقوط رژیم ایران است."

از سوی دیگر، در ۸ فوریه سال جاری، تهران تا بمز ایمیلی را که از دفتر سناتور کری دریافت کرده بود، به چاپ می رساند. در این نامه، کری دلایل خود را مبنی بر مزایای انتخاب او به ریاست جمهوری آمریکا بیان کرده بود. او در نامه اش می گوید که رفتار دولت بوش در مخالفت با کشورهای جهان سبب مشکلات وسیعی گشته است. این نامه به سرعت در خبرگزاری مهر در تهران انعکاس یافته و روز بعد از آن در صفحه اول روزنامه های طرفدار خامنه ای چاپ می شود. راند بیرز، معاون دفتر سیاست خارجی کری، در پاسخ به سوالاتی که در این رابطه مطرح شده است می گوید: "این نامه را ما برای ایران نفرستاده بودیم." او می افزاید نامه

مزبور برای طرفداران دمکراتها فرستاده شده بود و "من اصلاً نمی توانم بفهمم چگونه بدست آنها رسیده است مگر اینکه چنین فردی در دستگاه آنان وجود داشته است." آقای راند بیرز تلاش کرد توضیح دهد که کری قصد رابطه نزدیک با جمهوری اسلامی و فراموش کردن ۲۵ سال سابقه ترور که با به گروگان گرفتن دیپلماتها امریکایی شروع شد و همچنین حمایت آنها از اعضای القاعده توسط آنها را ندارد. تنها چند روز پیش از رسیدن این نامه به دست رژیم، او گفته بود: "کری نمی گوید که در پی رابطه بهتر با ایران است. او خواستار ایجاد دیالوگ با آنهاست. مواردی وجود دارند که ما واقعا باید با باره اش پای گفتگو بنشینیم."

اگر چه دو حزب جمهوریخواه و دمکرات هیچگونه تفاوت بنیادی با یکدیگر ندارند و هر دو طبقه ممتاز آمریکا را نمایندگی می کنند اما اختلاف در تاکتیکهای می تواند اثرات متفاوتی را نیز در بر داشته باشد. از این روست که بررسی فعالیتهاى گذشته، سیاستهای داخلی و خارجی او می تواند برخی از سوالات مطرح شده و ابهامات نسبت به او را از پاسخگو باشد.

پیشینه

جان کری که از فعالان ضد جنگ ویتنام بود، در سال ۱۹۸۵، در سن چهل و دو سالگی به مقام سناتورى مجلس آمریکا دست یافت. در این زمان آمریکا سرگرم جنگ به اصطلاح ضد کمونیستی با دولت نیکاراگوئه بود و کری که خود با مقام سناتورى در حکومت جا گرفته بود قصد داشت تا از براه افتادن ویتنام دیگری جلوگیری کند. او خودسرانه و بدون دریافت اجازه رسمی، تحقیقاتی را در باره دولت ریگان و کمک غیر قانونی اوبه کنترا ها که با هدف براندازی دولت چپ گرای نیکاراگوئه صورت می گرفت، پیش برد. برای این کار، کری باجسی هلمز، سناتور جمهوریخواه و راست که از یک سو فعال در "جنگ علیه قاچاق مواد مخدر" بود و از سوی دیگر دشمنی سرسختی با کمونیستها داشته و خواهان نابودی ساندنیستها بود، متحد شد. اتحاد این دو بر این پایه شکل گرفت که هلمز دریافته بود کنترا ها در قاچاق مواد مخدر دست داشته اند. با وجود این که هلمز حامی کنتراها بود، اما پیشبرد هدفش در مبارزه با قاچاق مواد مخدر را مهمتر از دشمنی با کمونیستها قرار داد. برسر زبانها افتادن ماجرای ایران گیت،

فرصت مناسبی برای کری ایجاد کرد تا هم در رسانه ها خود را مطرح سازد و هم درستی نظراتش درباره جنگ ویتنام و روند دروغ سازیهای دولت را به اثبات برساند. کری به همراه دو سناتور دیگر راهی نیکاراگوئه شد تا به تحقیقات خود درباره کنترا ها ادامه دهد اما پس از بازگشت، ارتگا و چند عضو دیگر ساندنیستها به اتحاد جماهیر شوروی سابق سفر کردند تا روابط خود را در آنجا استحکام بخشند. این تحول، بهانه ای به دست دشمنان کری داد تا او را مورد تمسخر و انتقاد شدیدی قرار دهند و دوست کمونیستها بخوانند.

البورنورث که مانند کری در جنگ ویتنام شرکت کرده بود اما بر عکس او موافق پرو پا قرص این جنگ بود و از طرفی در فعالیت غیر قانونی ریگان در رساندن کمک به کنتراها دست داشت، کری را در یادداشتهايش از دشمنان ریگان خوانده بود و تا حد مرگ از فعالیتهای کری درهراس بود. فعالیتهای خستگی ناپذیر کری که او را بارها در بدترین شرایط قرار داد، بالاخره به نتیجه رسید و ماجرای ایران گیت و فروش اسلحه به رژیم جمهوری اسلامی برملا گشت.

فعاليتها و سماجت کری در کشف اعمال غیر قانونی دولت آمریکا که او را در موقعیت دشواری قرار داده بود، زمانی به نتیجه رسید که یک روزنامه سوری (الشراع)، خبر فروش سلاح به ایران را داد. در این هنگام، امیدهای کری به نتیجه رسید. اما هنگامی که اعضای کمیته رسیدگی به ماجرای ایران- کنترا انتخاب می شدند، او به بهانه اینکه جوان و رادیکال است، کنار گذاشته شد.

کری بعدها نیز تحقیقاتی را دنبال کرد که در نتیجه آن مانوئل نوریگا، دیکتاتور پاناما، به خاطر دست داشتن در قاچاق مواد مخدر به دام افتاد. کری دریافت که نوریگا پول را به کمک بانکی به نام BCCA، از پاناما خارج می کند. سپس با پیگیری در کشف اسرار مربوط به این بانک بین المللی، معلوم شد که مشتریان آن افراد ثروتمند و قدرتمندی هستند که در مورد منبع مبالغ هنگفتی که به این به این بانک واریز می کنند، مورد پرسش قرار نمی گیرند. به همین خاطر، قاچاقچیان اسلحه و مواد مخدر و همچنین نوریگا و سازمانهای ضد اطلاعاتی مانند سازمان سیا، از مشتریان پرو پاقرص آن به شمار می آمدند. فعالیت و افشاگریهای کری در سال ۱۹۸۸، سبب سه بار بسته شدن بانک مذکور گشت. از این حادثه،

برخی از دمکراتها نیز مانند جیمی کارتر و به ویژه وزیر دفاع سابق، کلارک کیلفورد که به خاطر فعالیتهای غیرقانونی حیثیتش درخطر بود، ناخرسند بودند. بسیاری از سناتورهای حزبی که کری متعلق به آن بود از او می خواستند تا از پی گیری این امر دست بردارد اما او توجهی به این درخواست نکرد.

کری هم برای دوست و هم حزب رقیب مزاحمت ایجاد کرده بود. در همین زمان، همسرش که از خانواده ثروتمندی بود و نیازهای مالی او را برطرف می کرد، به همراه دو دختر جوانش، او را ترک گفتند. کری مدتها در وضعیت مالی سختی به سربرد، به طوریکه حتی محلی برای خوابیدن نیز نداشت. او ناچار می شد با انجام سخنرانیهای متعدد، مخارجش را تامین کند.

اما سرانجام در سال ۱۹۹۵، کری و سناتور جمهوریخواه، تام مک کین که او نیز در ویتنام جنگیده بود اما مخالف مسیرکری حرکت کرده و از طرفداران جنگ بود، در کاخ سفید کنار کلینتون، رئیس جمهور آمریکا در هنگامی که او اعلام می کرد روابط دیپلماتیک با ویتنام را عادی خواهد کرد، قرار گرفتند. دو سناتور به این تحلیل رسیده بودند که مسایل حل نشده ی جنگ ویتنام، مشکلات و بن بستهایی را به بار آورده و بهتر است که این معضل به کنار گذاشته شود. کری در این باره گفت که از این جنگ و مسایل آن تجربه بسیاری آموخته است. در این روزکری با قرار گرفتن در کنار کلینتون به عنوان سرسخت ترین مخالف جنگ، سرانجام پاداش فعالیتهای گذشته خود را گرفت.

کری با یار تازه خود مک کین، که به جناح راست افراطی تعلق داشت و جامعه اسرای جنگ او را خیانتکار می خواندند، نزدیک تر می شد. آن دو از جانب کلینتون، رهبری عادی کردن روابط با ویتنام را به دست گرفته بودند. سناتور ادوارد کندی که از سال ۱۹۶۲ در مجلس سنا مانده بود در این باره و همکاری این دو گفت: "این حقیقتا از رخدادهای شگفت انگیز تاریخ ما در ۵۰ سال اخیر است." در ماه مه سال ۱۹۹۵، سناتورکری با خانم تریسا هینز، همسر فقید سناتور هینز که یکی از ثروتمند ترین زنان آمریکایی است، ازدواج کرد. این دو در کنفرانس روز جهانی زمین در کشور برزیل با یکدیگر آشنا شدند. از آن پس، تحولات به زندگی کری راه یافت

بقیه در صفحه ۱۱